ПОКРОКОВА ІНСТРУКЦІЯ

зі створення коворкінгів

СЬОГОДНІШНЄ ЖИТТЯ – ШВИДКОПЛИННЕ

в економічному, інформаційному, технологічному напрямку

Іван Савицький - координатор молодіжного компоненту проекту

За останніх 10 років середній час, який батьки проводять у спілкуванні з дітьми, скоротився з 90 до 17 хв. на тиждень.

У шаленому темпі сучасного світу ми не лише не встигаємо почути свого сина чи дочку. Ми втрачаємо розуміння їхніх проблем і потреб.

Натомість не втомлюємося обурюватися: звідки беруться ці «проблемні» підлітки? І чому молодь масово виїжджає з громади?

Чи молодь їде з громади виключно тому, що там - у Києві чи у Польщі - можна більше заробити? Частково так..., але ні. Молодь їде, бо шукає можливості САМОРЕАЛІЗУВАТИСЯ. Самореалізація, а не лише кошти, є головним рушієм.

Очевидно, що теперішні 10-ти річні діти більш розвинені, ніж 15-ти річні підлітки 1990-х. Можливості, які дає сучасна техніка - смартфони та Інтернет - дозволяють дітям навчатися всього набагато швидше і без допомоги дорослих. Але чи встигає за ними шкільна програма? І чи допомагає дітям вчитель з користю проводити час «у гаджетах», користуватись ними не лише для іграшок.

Діти-школярі в 13-17 років в Україні мають власні онлайн магазини, патенти на винаходи, ведуть онлайн канали... ведуть підприємницьку діяльність, і часом утримують цілі сім'ї... Діти не стільки заробляють гроші - вони самореалізовуються.

Максим Твардовський (7 років) має більш як 10 млн. прихильників в YouTube та заробляє понад 40 000 доларів на рекламі каналу. Його сестра Катерина (5 р.) - 1800 доларів.

Євген Іванець (15 р.) заробляє 8 000 гривень, продаючи власні кондитерські вироби.

Аніта Данеліян (10 р.) - дизайнерка одягу для дорослих і дітей. Заробляє понад 300 доларів щомісяця.

Заяць Михайло (16 р.) у фіналі Олімпіади-2019 з трудового навчання та технологій у м. Чернівці виготовив лампу, яка у результаті торгів на онлайн-аукціоні була продана за 510 грн. Потім з'явилося ще 8 покупців, які замовили аналогічні настільні лампи. На замовленні Михайло заробив 5200 грн.

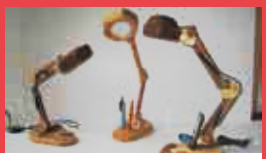

Заяць Михайло - учень 11-Б класу Калуської ЗОШ I-III ст. Івано-Франківська обл.

Яким чином у нашій громаді можемо створити можливості для самореалізації підлітків?

Шкільні коворкінги є майданчиком для створення умов **ТУТ і ЗАРАЗ**. Це - простір для освіти та самоосвіти, розвиток професійних компетенцій і розкриття підприємницького потенціалу вже у підлітковому віці.

Не потрібно нарікати, що молодь «не така». Вона саме така, яка має бути! Формуйте для неї можливості **ЗАРАЗ** і Ви отримаєте енергійного партнера у справах розвитку громади.

ДАВАЙТЕ СТВОРЮВАТИ СВІТЛІ МІСЦЯ ДЛЯ ДІТЕЙ РАЗОМ!

ЯКЕ БАЧЕННЯ У МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ?

Випускник Нової української школи - це підприємливий інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці та мотивований **вчитися** впродовж життя.

Саме тому ідея коворкінгів на базі шкіл відкритих для усіх мешканців громади зараз проходить апробацію в Баранівській ОТГ Житомирської області за підтримки МОН на базі нової програми з трудового навчання.

ЩО ПРОПОНУЄМО МИ?

- Передусім - забути про старий формат «шкільної майстерні» і про нудні уроки трудового. Шкільний коворкінг - це сучасно і цікаво як для учнів, так і для дорослих!
- Визнати факт, що старшокласники уже заробляють гроші, але переважно некваліфікованою
- фізичною працею.
- Стимулювати школярів до власної справи - заробітку власними знаннями і вміннями.
- Скористатися сучасними технологіями комунікацій та продажів товарів і послуг через Інтернет.
  Інвестувати у майбутнє громади.

Ми бачимо **коворкінг як майданчик,** де **всі бажаючі** можуть за допомогою сучасного обладнання і технологій отримувати нові знання, вміння, а відтак - можливості. Жива комунікація молодих (і не тільки!) мешканців громади сприятиме пошуку конструкторських, дизайнерських рішень і їх втілення у дереві, металі, тканині, вишивці, ІТ-сфері та ін.

Тут сформується креативна спільнота, яка буде творити майбутнє - чи то нові вироби, чи інноваційні проекти розвитку громади.

ЩО УЖЕ ЗРОБЛЕНО?

Шкільні відкриті КОВОРКІНГИ - це не «гола» теорія. Інституційною основою став новий формат освітнього закладу - **Міжшкільний ресурсний центр.** У 2018 році такий пілотний проект за фінансування Європейського Союзу успішно стартував у Баранівській ОТГ:

- ☑ Запущено обладнання для столярно-слюсарного і швейного коворкінгів, 3D-моделювання, встановлена теплиця.
- ☑ Налагоджується взаємодія між зацікавленими сторонами: школа, молодь, бізнес, мешканці, громадські організації, влада.
- ☑ Розпочато тренінгові курси для школярів **«Підприємцем бути легко»,** кращим випускникам яких молодіжний бізнес-інкубатор допоможе розпочати власну справу
- ☑ А ще - прогресивні вчителі трудового навчання з усієї країни сформували фахову спільноту для обговорення ідей щодо впровадження нової моделі трудового навчання, спрямованої на розвиток основних компетентностей у технологіях та підприємливості.

ПОКРОКОВА ІНСТРУКЦІЯ

зі створення КОВОРКІНГІВ

ЩО ПОТРІБНО ВІД ОТГ

Шкільні коворкінги можна створювати у форматі нового освітнього закладу - Міжшкільний ресурсний центр (МРЦ), на базі якого проводиться освітня, гурткова, коворкінгова та комерційна діяльність. Також це може бути заклад/установа чи підприємство іншої організаційно-правової форми.

Для успішної роботи коворкінгів необхідно зробити ряд кроків.

СТАДІЯ «ПІДГОТОВКА» - ЧИ СПРАВДІ МИ ХОЧЕМО І МОЖЕМО?

① Дайте відповідь - чи є у школі вчитель/чи є в громаді майстер, в якого «горять очі»? Якщо ще немає, краще далі не рухатися, а якщо є - Вам дуже пощастило, переходьте до наступних кроків.

② Проведіть опитування на тему «Що саме мешканцям Вашої громади - як малим, так і дорослим - буде цікаво робити у коворкінгах?» (з урахуванням традиційних ремесел регіону, економічної доцільності певної продукції та затребуваності на ринку праці кваліфікованих працівників тощо).

③ Сформуйте команду для реалізації проекту (директор, бухгалтер, адміністратори, техперсонал).

④ Подумайте, в якому саме приміщенні оптимально організувати роботу коворкінгів. Врахуйте, що площа однієї майстерні залежить від типу майстерні та кількості учнів ЗЗСО Вашого ОТГ. Наприклад, для облаштування столярно-слюсарної, швейної, кулінарної майстерень необхідно не менше 60 кв.м. Для облаштування перукарської майстерні, лабораторії 3D-моделювання, робототехніки, живопису, гончарства, тощо - близько 30 кв.м. За потреби, до обраних приміщень забезпечити підведення електрики необхідної потужності, опалення, воду та облаштувати санітарні кімнати.

⑤ Проконсультуйтеся з спеціалістами щодо необхідного обладнання, комплектуючих, витратних матеріалів згідно вибраного типу коворкінгу. Визначте увесь необхідний перелік, параметри, загальний кошторис, хто, що і коли робить. Для довідки: орієнтовний кошторис для оснащення швейного коворкінгу - 300 тис. грн., столярного - 800 тис. грн., робототехніки - 150 тис. грн., 3D-моделювання - 200 тис. грн.

⑥ Визначте джерела фінансування: якщо місцевий бюджет - заплануйте витрати у бюджетному році; якщо участь в конкурсі грантів - проведіть пошук грантів, підготуйте проектну заявку.

⑦ Проведіть необхідні юридичні кроки для реєстрації установи обраного Вами типу.

⑧ Створіть комісію для прийняття майстерень в експлуатацію та отримайте позитивний висновок комісії щодо запуску.

⑨ Заплануйте в місцевому бюджеті витрати на утримання коворкінгів в освітній та гуртковій частинах (а саме: комунальні платежі, зарплата, розхідні матеріали для уроків та гуртків).

ОСВІТНЯ ЧАСТИНА - ЯК ІНТЕГРУВАТИ КОВОРКІНГИ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС?

① Сформуйте середовище активних вчителів шляхом Спільного членства в групі «Трудове навчання в українській школі», в громадській організації «Освіта для успіху», участі в заходах (ярмарки, майстер-класи), відвідування тематичних навчальних семінарів, виставок, ведення спільних акаунтів у соцмережах.

② Спільно з відділом освіти, директорами шкіл, педпрацівниками розробіть узгоджений з усіма ЗЗСО ОТГ розклад уроків трудового навчання та технологій у коворкінгах.

③ Розробіть схему та графік підвозу учнів до коворкінгів для проведення уроків трудового навчання та технологій.

④ Проведіть навчання вчителів з урахуванням нової програми з предмету трудове навчання та технології.

⑤ Заплануйте у місцевому бюджеті витрати на відвідування вчителями та методистами кращих закладів освіти інших регіонів України для обміну досвідом та підвищення кваліфікації.

⑥ Спільно з активними вчителями розробіть трирічну програму розвитку МРЦ.

ГУРТКОВА ЧАСТИНА - ЯК ДОДАТКОВО ЗАЦІКАВИТИ ДІТЕЙ?

① Розробіть конкурсну систему відбору керівників гуртків за критеріями професійності (не обов'язково має бути педагогічна освіта!) та заплануйте кошти для оплати праці.

② Розробіть схему та графік підвозу учнів до коворкінгів на гуртки, або, як варіант, розробіть систему фінансової компенсації доїзду учням (індивідуальні стипендії, премії Голови ОТГ, тощо).

③ Забезпечте сучасне змістовне наповнення гуртків, знаходьте нові (інтерактивні) форми роботи.

КОМЕРЦІЙНА ЧАСТИНА - ЯК УЧАСНИКИ КОВОРКІНГІВ ПОЧНУТЬ ЗАРОБЛЯТИ ГРОШІ?

① Підготуйте нормативно-правові підстави ведення комерційної діяльності у коворкінгах: яким чином отримувати кошти за надані послуги/вироблену продукцію? (варіанти: комунальне підприємство, ФОП, ГО).

② Разом з експертами розробіть бізнес-план комерційної складової коворкінгів. «Правильний» коворкінг через 2-3 роки має «вийти на самоокупність» і покривати всі поточні витрати (а саме: кошти на матеріали, витратні матеріали, запчастини, аксесуари, оновлення матеріальної бази) за рахунок своїх доходів.

③ Сприяйте налагодженню співпраці з місцевим бізнесом для отримання замовлень (виготовлення сувенірної продукції з логотипом підприємства та/ або ОТГ, пошиття робочого одягу, виробництво упаковки, тощо), а також для продажу виробів у місцевих магазинах (полотняні еко-торби, брелки з символікою ОТГ і т.п.).

④ Підготуйте план продажів виробів коворкінгів під час місцевих та регіональних фестивалів, ярмарок та інших масових заходів.

ДУМАЄТЕ ПРО КОВОРКІНГИ У ВАШІЙ ГРОМАДІ, АЛЕ НЕ ЗНАЄТЕ З ЧОГО ПОЧАТИ?

Звертайтеся до **Івана Савицького** - координатора молодіжного компоненту проєкту «Молодіжний кластер органічного бізнесу Баранівської міської ОТГ»

+38 067 374 64 60 **ivansstef@gmail.com**

ЯК ЗАРАЗ ВИГЛЯДАЄ ЖИТТЯ В ГРОМАДІ

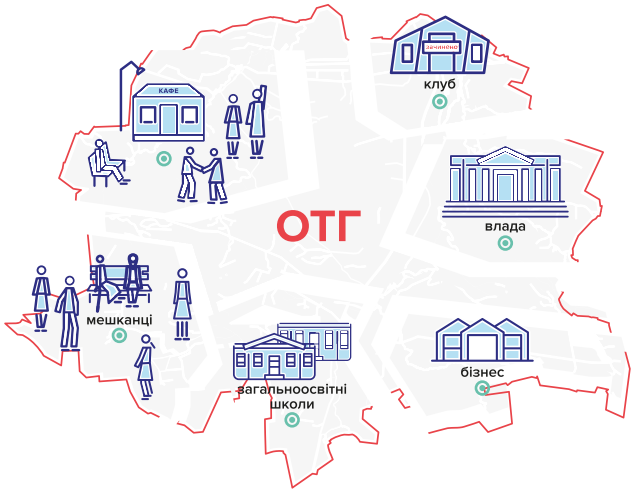

Школярі і молодь не мають де проводити вільний час.
Вчителі не знають як у майстерні зі старим обладнанням зацікавити та навчити дітей.
Дорослі, які цікавляться технікою, не мають де (окрім власного гаража) майструвати.

ЯК МОЖЕ ВИГЛЯДАТИ ЖИТТЯ У ГРОМАДІ З КОВОРКІНГАМИ

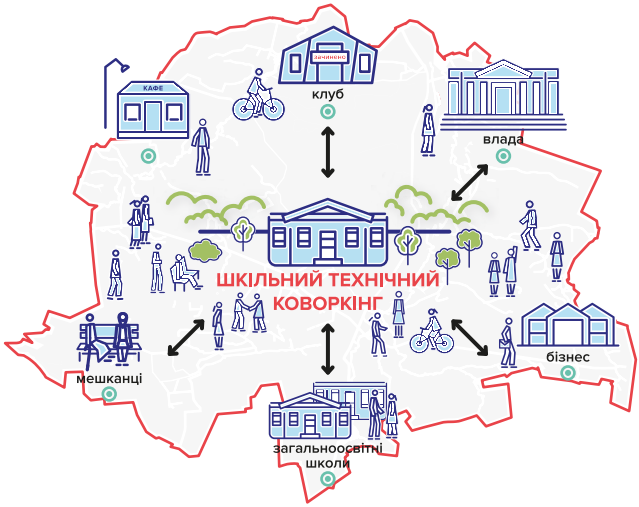

Для цього місцева влада має «побачити» у школі не лише проблеми (тече дах, купити дрова і т.д.), але й **ГЕНЕРАТОР** ідей для розвитку. Водночас школа має «вийти» за межі шкільного подвір'я і усвідомити відповідальність за **МАЙБУТНЄ** учня і громади в цілому.

Школа – не острів. Школа – частина материка ОТГ!

ЯКА КОРИСТЬ ВІД КОВОРКІНГІВ?

для молоді

- можливість самореалізації
- досвід роботи на сучасному обладнанні
- місце для «тусовки» творчої молоді
- база для «набивання ґуль» стартапів та нових проектів
- професійна орієнтація

для школи

- можливість вчителям практично застосувати найсучасніші методи викладання у новій освітній програмі
- підвищення якості технологічної освіти
- нові учнівські навички та компетентності, а відтак - успіхи учнів на олімпіадах і конкурсах

для мешканців

- реалізація власних творчих ідей
- підвищення кваліфікації, або й перекваліфікування / перепрофілювання
- замовлення продукції/послуг у коворкінгах, напр. дрібний ремонт
- обмін знаннями та ідеями

для бізнесу

- підвищення кваліфікації учнів (студентів) - майбутніх найманих працівників чи самозайнятих підприємців
- можливість виготовлення продукції на замовлення, у т.ч. невеликих партій
- спроможність проводити навчання та виховувати кадри для власних потреб

для влади

- місце комунікації та взаємодії активної молоді
- платформа зв'язків громадськості та бізнес сектору
- місцевий економічний розвиток (гроші залишаються в ОТГ - підтримка місцевого бізнесу)
- самозайнятість населення (внаслідок чого люди залишаються на місцях, створюються нові робочі місця, збільшуються надходження в бюджет)
- популяризація ОТГ

Вікторія Мельник, 7 клас, гурток "ТекСтиль"; **Софія Іщук,** 7 клас, гурток "Хенд мейд"; **Василь Назарчук** - директор Баранівського МРЦ; **Максим Процун**, 7 клас, гурток "3D моделювання"; **Сашко Бондарчук,** 8 клас, гурток "3D моделювання"; **Вадим Раімов,** 6 клас, гурток "3D моделювання"

Проєкт «Молодіжний кластер органічного бізнесу Баранівської міської ОТГ» реалізується Баранівською міською радою, ГО «Інститут громадянського суспільства» та ПП «Галекс-Агро» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Метою проєкту є економічне зростання Баранівської ОТГ на основі розбудови горизонтальних ділових зв'язків - так званого кластеру - між екологічно орієнтованими місцевими виробниками, покращення локального бізнес-клімату та розвитку відповідної інфраструктури.

«Родзинкою» проєкту є апробація (спільно з Міністерством освіти та науки України) нового підходу до шкільної програми трудового навчання. В рамках молодіжного компоненту проєкту, який реалізується Інститутом громадянського суспільства, створені деревообробний, швейний та тепличний коворкінги - простори, які використовуються усіма мешканцями громади для роботи, дозвілля чи спілкування.

Після першого року апробації цей підхід буде поширюватися у бажаючих ОТГ по всій Україні.

БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ІНСТИТУТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА НАШІ ПРОЄКТИ:

www.csi.org.ua

facebook.com/csi.org.ua/

НАШІ КОНТАКТИ:

+38 044 529 73 94

powerreform@gmail.com

01103, м. Київ, б-р Дружби Народів, 22, оф. 21

Ця публікація розроблена та надрукована за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проєкту «Молодіжний кластер органічного бізнесу Баранівської міської ОТГ», що реалізується Баранівською міською радою, ГО «Інститут громадянського суспільства» та ПП «Галекс-Агро». Її зміст є відповідальністю ГО «Інститут громадянського суспільства» і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу.

ПРЯМУЄМО РАЗОМ

Інститут Громадянського Суспільства

Баранівка органічний простір

Баранівська міська рада

GALEKS-AGRO UKRAINE